

פרויקט הדרכה לקידום ענף הרפת

דורך שפירא, שה"מ – לשכת רחובות

- הזנה פרטנית ותוספת בופרים להעלאת צריכת המזון.
- אספקה סדירה של מים לפרות באיכות טובה, במשך כל עונות השנה.
- בעיות פוריות, מועד הזרעה נכון לאחר ההמלטה ועוד.
- מדיניות בירור נכונה.

הפרויקט נמשך כשנה וחצי (מינואר 1987 ועד יולי 1988) והוא מומן על ידי מערך ביקורת החלב, שירותי ההדרכה של איובה ואילינוי ובסיוע מספר חברות המספקות תשומות לחקלאים. כל אחד מהחקלאים השתתף בכסום של \$200.

התוצאות לא איחרו לבוא. בעוד שבכל משקי האזור עלתה התנובה ב-175 ק"ג לפרה לשנה, היתה העליה במשקי הפרויקט 370 ק"ג לפרה בשנה. גם הנתונים הכלכליים היו חיוביים והביאו לעליה בהכנסה בסך \$50 לפרה, שהם \$2750 למשק. מן הראוי לציין, ש-5 משקים הצטיינו במיוחד והעלו את התנובה הממוצעת ב-1080 ק"ג לפרה בשנה. במשקים אלה עלתה גם הרווחיות במידה ניכרת. המדד המקובל להערכת הרווחיות באזור זה הוא "הכנסה לפרה, לאחר ניכוי הוצאות ההזנה".

במשקים המצטיינים עלתה ההכנסה לפרה לפי המדד האמור ב-\$318 בעוד שההכנסה באזור עלתה ב-\$117 בלבד, כפי שהעיד אחד מבעלי המשקים האמורים: "השנה הצלחנו להוציא מהעדר 13,000 דולר יותר מאשר בשנים קודמות ולמדנו שיש מקום להתקדמות נוספת". להלן שתי תגובות נוספות של משתתפי הפרויקט. אומר דרק אקהוף מאליסון: "המבקרים והמדריכים לימדו אותנו לקרוא את ממצאי ביקורת החלב ולשאול את השאלות הנכונות, אשר אנחנו השקועים בעבודות היום יום, איננו מגיעים אליהן". ומסכמת הגב' בטי

מוסדות ההדרכה והנהלת "ספר העדר" חברו לפרויקט משותף להעלאת תנובת החלב, היעילות ורווחיות משקי הבקר לחלב באזור. על כך מדווחים רון אורטל ודייל תורסון בחוברת הווארד' דיירימן מאוקטובר 1988.

ההנחה היסודית של מתכני הפרויקט היתה, שהעלאת הרווחיות והיעילות של ענף החלב מותנית בעלית תנובת החלב הממוצעת בעדרים. המחברים מציינים, שמערך ההדרכה של איובה, ארה"ב מנסה לקדם את העלאת התנובה במסגרת ההדרכה השוטפת. בנוסף לכך הוצע לחקלאים להצטרף לתכנית הדרכה אינטנסיבית במיוחד, לקידום מואץ של מגמה זו.

התכנית מיועדת למשקים המשתתפים בביקורת החלב האזורית. מתוך ציבור זה נבחרו 44 משקים באיובה ואילינוי שהסכימו להשתתף בפרויקט. נאספו נתונים על תנובות החלב של המשקים וצוות מבקרי החלב והמדריכים ניתחו את הממצאים. הצוות נעזר בתזונאים ווטרינרים ובהקשר לכך הוצאו המלצות לכל משק להעלאת התנובה והרווחיות. במשקים רבים נמצא שתנובת החלב היתה גבוהה יחסית אצל הפרות לאחר ההמלטה, אולם ירדה בצורה תלולה זמן קצר לאחר מכן.

ההמלצות היו בעיקר בנושאי ההזנה. הצוות המליץ להעלות את רמת ההזנה אחרי ההמלטה, בעיקר באמצעות תוספת מזון מרוכז, כפי שמספר בכתבה מרק ברוגר מן העיר נאשוואה: "המדריכה סרינה דויץ' יעצה לנו לא לחשוש מהעלאת כמות המזון המרוכז. עד כה לא האבסנו מעולם יותר מ-11 ק"ג מזון מרוכז לפרה ביום. היום אנחנו מאביסים 14 ק"ג מזון מרוכז ליום לפרות הנענות לכך וממשיכות בתנובה גבוהה".

נושאים נוספים שטופלו במסגרת התכנית

- איזון המנות לפרות ומבכירות, בהתאם לתנובתן, מצבן הגופני ועונות השנה.

"תכנית פרץ". התכנית שבוצעה על ידי מדריכי הלשכה בסיוע מחלקת ההתישבות של הסוכנות, הביאה לקידום ניכר של הענף במושבי האזור וכיום "בוגרי" התכנית הם מטובי הרפתנים באזורנו. נראה לי, שיש מקום לפעילות דומה גם אצלנו, לקידום נוסף של ענף הבקר בחלב מהמושבים.

מילר מקלרקסוויל: "בעקבות התכנית הגענו לתנובות חלב כאלה, שהמיכל קטן מלהכיל את כל החלב המיוצר".

בשולי הכתבה אזכיר, שבסוף שנות השבעים נערכה תכנית דומה במשקי החלב באזורנו. במשקים מושביים שנקראו אז "ההתישבות הצעירה" נערכה תכנית הדרכה שנקראה

מלבין גג

**להלבנת גגות לולים רפתות ומבנים
לשם הורדת הטמפרטורה בתוך המבנים**

פיתוח של מעבדת מפעלנו בשיתוף עם הטכניון ומשרד החקלאות
מוצר חדשני להורדת $4^{\circ}\text{C}-5^{\circ}\text{C}$ בלולים וברפתות
מתאים לשמוש בגגות פח, אלומיניום, בטון ואסבסט ולגגות בתיים.

ניתן להשיג במפעלינו וברשתות השיווק.

חברת שלום וינשטיין בע"מ

זכרון יעקב ליד היקב ת.ד. 41, טל: 390673, 390664, 06-399068

אמתי אבנון – מהנדסים חקלאיים

יעוץ ותכנון בהנדסה חקלאית

**מבנים לרפת • מכוני חליבה • מרכזי מזון
התמחות מיוחדת – טיפול בזבל ובשפכים • מיחזור
פרויקטים בינלאומיים • שרות אישי ומהיר**

כתובתנו החדשה:

רח' הגנים 34, חיפה. טלפון ופקס': 04-525741

מען: 04-837341